

Додъто траятъ тия обяснения, квартируващата въ града войска загражда конака, придвижена отъ една батерия, и заплашва народа, че ще стрѣля. Народътъ се разбѣгва изплашенъ. Войската сполучва да задържи само 48 души, които затваря въ полууструтеното пиротско кале, дѣто три дененонощия ги държатъ безъ хлѣбъ, безъ вода, безъ огънь и покривка. На третия денъ пристигатъ отъ Нишъ 300 души кавалеристи подъ началството на нѣкой си Гюкничъ, който разпитва арестуванитѣ за станалото. Тѣ му отговарятъ, че е срамъ да се постѫпва така отъ тѣзи, които се считатъ за освободители и християни, и че такова третиране не сѫ упражнявали даже и турцитѣ. Слѣдъ това посѣщение се позволява на арестуванитѣ да се снабдятъ съ всичко, отъ каквото имать нужда. Въ калето тѣ прѣстояватъ цѣли 18 дена. Освобождаватъ ги поради постѫпкигъ, направени отъ рускитѣ власти.

Арестуванъ бива и владиката Евстати още на излизане отъ полицията и откаранъ подъ конвой въ митрополията. На 11 февруари го изпращатъ ведно съ попъ Петра въ Нишъ, а отъ тамъ го интерниратъ въ единъ манастиръ изъ околността на Крушевецъ. Тѣ искали да го прокудятъ нощемъ, за да прѣставятъ на населението, че е избѣгалъ самъ, но той се вѣзпротивилъ. Прѣди да тръгне, владиката се отбилъ въ черква да си помоли Богу и да се прости съ свещениците. Но сърбитѣ не го оставили на мира. Единъ офицеръ влѣзъ въ храма и започналъ да хули народния пастиръ по най-гнусенъ начинъ, защото билъ се много забавилъ. Затворенъ билъ единъ българинъ, задѣто поискалъ да цѣлуне рѣка на владиката прѣзъ това врѣме. Колата, просто хвѣрчала. Уличитѣ, по които трѣбвало да мине тя, били обградени отъ конвой¹⁾). Обаче, Евстати бива скоро освободенъ и повърнатъ въ Пиротъ, види се, пакъ поради настояването на руситѣ. Даже сърбитѣ му заплащатъ и всички разносчи. Ала слѣдъ извѣстно врѣме го изпиждатъ за винаги отъ Пиротъ²⁾.

Когато се сключва Санъ-Стефанския договоръ, подига се вѣпросъ да се поднесе благодарственъ адресъ до царя освободителя отъ цѣлия български народъ. Пиротчани като научаватъ това, рѣшаватъ и тѣ да поднесатъ такъвъ адресъ.

¹⁾ Българинъ, г. II, бр. 99, стр. 2—3 отъ 19 октомври 1878 г.

²⁾ С. Христовъ, стр. 289—291. Сѫщо — в. Българинъ, г. I, бр. 57, стр. 1—2 отъ 24 май 1878.